

Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg	2
1 Slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi	4
2 Översikt av strategisammanhanget	5
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	5
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	7
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	8
3 Slutsatser från operationalisering	9
3.1 Förändringsteori	9
3.2 Genomförande	10
3.3 Uppföljning.....	12
4 Resultatredovisning och implikationer	13
4.1 Resultatredovisning för den nya strategin	13
4.2 Implikationer.....	18

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter: Strategirapport år 1, årlig strategirapport och fördjupad strategirapport.

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter genomförd operationalisering. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de år då varken en fördjupad översyn eller operationalisering genomförts.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn genomförts. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. samarbetspartner rapporter, reserapporter, utvärderingar, analyser och mötesanteckningar).

Kapitel 1 sammanfattar slutsatser från genomförandet av föregående strategi. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** beskriver slutsatser från operationaliseringen av den nya strategin. **Kapitel 4** redogör för hittills uppkomna resultat för den nya strategin samt implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas med UD.

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stöd område*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/3.

”**Trafikljusen**” är Sidas viktigaste signalsystem för att följa hur det går i strategigenomförandet. En bedömning görs för varje strategimål och ger en snabb överblick av nuläget. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 4) i strategirapporten för år 1. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. **Utveckling mot strategimålet:** Strategimålen anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för *utveckling mot strategimålet* används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender inom de målområden i kontexter där Sida är aktiv. Sidas insatser kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men det handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Trafikljusbedömningen och färgsättningen motiveras och beläggs utifrån tillgänglig statistik, källor eller rapporter.

Bedömning av utvecklingstrender i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

- Grön:** Utvecklingen går framåt
- Gul:** Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt
- Röd:** Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens relevans:** Sidas strävan är att sätta samman och upprätthålla en relevant och väl avvägd portfölj i förhållande till utvecklingsutmaningar i respektive strategikontext, strategins mål och Sidas ambitioner avseende förväntade förändringar och resultat. *Portföljens relevans*, dvs. om Sida har satt samman en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bedöms bidra till förändring i linje med strategimålet.

Sida måste löpande justera sin förändringsteori och portfölj utifrån olika aspekter:

- (i) föränderlig kontext och sammanhang, (ii) efter den styrning som myndigheten får och (iii) beroende på om aktiviteter inte gett eller förväntas ge resultat. Trafikljusbedömningen och färgsättningen av detta trafikljus beaktar och utgår från dessa aspekter.

Bedömning av **portföljens relevans**:

- Grön:** Portföljen är relevant
- Gul:** Portföljen är delvis relevant
- Röd:** Portföljen är inte relevant

1 Slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi

Den israeliska ockupationen fortsätter att vara det största utvecklingshindret och sätter gränser för vad biståndet kan åstadkomma. En politisk lösning av konflikten är nödvändig för att utveckling i Palestina ska ta fart samt för att utvecklingssamarbetet ska uppnå långsiktigt hållbara resultat. Förutsättningarna för en fred genom en tvåstatslösning fortsätter dock att försämrats. Parterna i konflikten står idag mycket långt ifrån varandra och ytterligare bakslag, med ökad våldsanvändning, kan inte uteslutas.

En fortsatt expansion sker av de israeliska bosättningarna. Rörelsefriheten för den palestinska befolkningen är kraftigt kringskuren, vilket begränsar tillgång till exempel hälsa, utbildning och sysselsättning, liksom förutsättningarna för ekonomisk utveckling och handel. Palestina är i hög grad beroende av bistånd i form av både långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt stöd.

Kontinuitet

Sverige har över tid varit konsekvent i sina prioriteringar i Palestina, med ett fokus på mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet, miljö och klimat samt ekonomisk utveckling. Behovet av stöd är stort, inom såväl inom strategins stödområden som andra områden. Att den nya strategin fortsatt på inslaget spår ger en möjlighet för Sida att kapitalisera på gjorda investeringar, uppnådda resultat samt upparbetad kunskap och erfarenhet. Inom många av de områden som den nya strategin uppdragit Sida att bedriva verksamhet krävs mod då frågorna tenderar att vara politiskt känsliga. Sverige har beredskap och tydlig vilja att arbeta med svåra och utmanande frågor, vilket också kan uppmuntra fler länder att stärka sitt engagemang inom dessa områden.

Fokusering

En lärdom från tidigare strategier är att genomförandet behöver vara än mer fokuserat för att ge bästa möjliga utväxling och vara komplementärt till annat stöd. Att den nya strategin inneburit en begränsning av antalet strategimål under respektive stödområde kan underlätta detta.

Synergier

Sida bedömer att samtliga strategimål under respektive stödområde är avhängiga av att den palestinska befolkningen ges rätt- och tillgång till att påverka förutsättningarna för dess levnadsvillkor. Med ansvarsutkrävande och ansvarstagande som genomgående fokus bereds möjligheter för ökade synergier mellan de tre stödområdena. Arbetet med förstärkt motståndskraft och nexus (kopplingen mellan humanitärt stöd, långsiktig utveckling och fred) som en tvärgående ansats förstärker ytterligare möjligheten för synergieffekter mellan stödområdena, inklusive stödområde 4 – Inkluderande fred.

Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning av den nya strategin

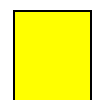
Stödområde 1: Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet

Strategimål 1.1: Förbättrade förutsättningar för individer och det civila samhället att delta i och påverka politiska processer samt stärkt respekt för de mänskliga rättigheterna

Mål³

Portfölj⁴

³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

⁴ Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

Strategimål 1.2: Stärkta, demokratiska, offentliga institutioner, inklusive minskad korruption, samt ökade möjligheter till ansvarsutkrävande
 Strategimål 1.3: Ökad jämställdhet, inklusive bättre tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Stödområde 2: Miljö och klimat

Strategimål 2.1: Förbättrade möjligheter till hållbar försörjning och hållbart nyttjande av naturresurser

Strategimål 2.2: Utvecklad kapacitet hos myndigheter och civila samhället att bidra till förbättrad miljö samt till ökad motståndskraft mot klimatförändringar

Stödområde 3: Inkluderande ekonomisk utveckling

Strategimål 3.1: Förbättrade förutsättningar för små- och medelstora företag att bidra till en hållbar ekonomisk utveckling och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, särskilt för kvinnor och unga

2 Översikt av strategisammanhanget

**Totalt strategi-
belopp: 1 460 MSEK**

**Utbetalat belopp hittills:
282 MSEK**

**Antal insatser 2020:
27**

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Den israeliska ockupationen utgör fortsatt det största hindret för utvecklingen i Palestina, och därmed en stor utmaning för genomförandet av utvecklingssamarbetet. Inga konkreta framsteg har nåtts i fredsprocessen och mot realiserandet av en tvåstatslösning, snarare har förutsättningarna komplicerats ytterligare. Den Palestinska myndigheten (PA) har varierande och ofta begränsad makt, befogenheter och möjligheter att påverka utvecklingen. Det förhindrar inte att det finns viktiga områden där PA har både ansvar och utrymme att vidta åtgärder. Den inompalestinska splittringen fortsätter att vara ett hinder för den politiska och ekonomiska utvecklingen i Palestina. Den israeliska blockaden av Gaza förvärrar situationen, med minskad produktion, ökad arbetslöshet och sårbarhet som slår hårt mot kvinnor och barn som följd. Covid-19 har och kommer fortsatt att påverka utvecklingen i Palestina.

Sedan beslut fattades om *Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Palestina 2020–2024* ("strategin") den 26 juni 2020 har ett antal förändringar skett med bäring på strategikontexten.

Utlysning av val i Palestina och steg mot inompalestinsk återförening

Den palestinske presidenten gick i mitten på januari 2021 ut med ett presidentdekret om hållande av nationella val under 2021: parlamentsval den 22 maj och presidentval 31 juli. Val till PLO/PNC ska hållas 31 augusti. Så gott som samtliga politiska partier och rörelser, inklusive Fatah och Hamas, sluter upp bakom dessa val som är att betrakta som ett viktigt steg mot inompalestinsk försoning. Den formella processen, med väljarregistrering och fastställande av kandidater pågår. Vägen fram till val är inte okomplicerad och en nationell dialog pågår för att lösa utestående frågor. Samtidigt finns delar av civilsamhället som menar att val som hålls nu enbart riskerar att legitimera en föråldrad struktur. Sida har, i enlighet med Strategiplan 2021–2023, beredskap att bidra till att stärka förutsättningarna för och genomförandet av demokratiska fria och rättvisa palestinska val. Sverige deltar i den ad-hoc sektorsgrupp för givarsamordning kring de palestinska valen för att tillförsäkra att en svensk insats bidrar till det internationella samfundets samlade engagemang.

Ovan förändring i strategisammanhanget är relevant för strategin som helhet, men påverkar främst strategimål under stödområde 1, då genomförandet av ett fritt och rättvist val i sig är en nödvändig, men inte tillräcklig, åtgärd för att minska det demokratiska underskottet i Palestina och den bristande legitimiteten hos det palestinska ledarskapet.

Internationell utblick

- En ny amerikansk administration

Den nya amerikanska administrationen under president Biden har inneburit ett påtagligt skifte tillbaka till en politik baserad på folkrätt och överenskomna parametrar. USA har signalerat att de vill återupprätta relationen med Palestina, och återuppta olika former av stöd. Detta bedöms inkludera både humanitära insatser, inklusive riktade mot palestinaflyktingar, och utvecklingsbistånd. Hur ett sådant stöd kommer att utformas, när det kan aktualiseras och vilka sektorer som kan komma ifråga är allt för tidigt att spekulera om, men det lär innebära att USA åter blir en aktiv deltagare i givarsamfundet. På sikt kan det också bidra till förbättrade förutsättningar för politiska samtal.

- Normaliseringsavtal mellan Israel och en antal länder i regionen

De så kallade Abrahamsavtalet mellan Israel och Bahrain, Förenade Arabemiraten (FAE), Marocko respektive Sudan innebär ett geopolitiskt skifte i regionen. Samtidigt som en del allianser fördjupas riskerar utvecklingen också förstärka existerande motsättningar. Efter att inledningsvis har riktat djup kritik mot överenskommelserna har PA- och PLO-företrädare i flera fall nyanserat sin position, men betonar att normalisering inte får ske på bekostnad av den palestinska frågan eller arabisk sammanhållning. Den nya amerikanska administrationen har välkomnat överenskommelserna, samtidigt som de konstaterat att de inte ersätter behovet av politisk lösning på konflikten. De politiska förändringarna och skiftande koalitioner får avtryck också i den palestinska ekonomiska och sociala utvecklingen, inklusive genom minskade bidrag till PLO och PA från flera Gulfländer, men viss ökning av vissa länders stöd till Gaza.

- ICC

Den Internationella brottmålsdomstolen (ICC) i Haag beslutade i början av februari 2021 att Gaza och Västbanken, inklusive östra Jerusalem, ligger inom domstolens jurisdiktion då staten Palestina är part till ICC:s Romfördrag. ICC kan därmed utreda anklagelser om krigsbrott som utförts av både Israel och Palestina på ovan geografiska områden. Beslutet har välkomnats av PA och andra palestinska företrädare, men kritiseras av Israel (som inte är part till ICC).

Ovan förändringar i strategisammanhanget har indirekt bäring på samtliga stödområden. Ett återupptaget amerikanskt bistånd till Palestina bedöms under kort sikt ha tydligast operativ inverkan på Sidas utvecklingssamarbete.

Ökad demoleringstakt och eskalerat bosättningsvåld i slutet av 2020 och början av 2021

OCHA rapporterar att antalet demolerade och konfiskerade strukturer på Västbanken, inklusive östra Jerusalem, och antalet tvångsförflyttade palestinier under 2020 nådde de högsta nivåerna sedan 2016. Det gäller också antalet givarfinansierade strukturer som påverkats. Rapporten under de första två månaderna av 2021 indikerar att demoleringar fortsatt i hög takt. Också bosättningsvåldet mot palestinier och palestiniers egendom har eskalerat under perioden runt årsskiftet 2020/2021. För att hantera detta agerar generalkonsulatet i Jerusalem (gk) proaktivt tillsammans med andra givare, exempelvis i EU-kretsen, och i samråd med ambassaden i Tel Aviv. Engagemang och insatser bedöms också behövas på huvudstadsnivå, även här företrädesvis samordnat med andra.

Ovan förändring i strategisammanhanget accentuerar strategins betoning av kopplingar mellan humanitärt bistånd, långsiktigt utvecklingssamarbete och fredsbyggande och påverkar främst strategimål under stödområde 1 och stödområde 3.

Återupptaget samarbete mellan Israel och PA

Efter sex månader av i princip frusna relationer återupptogs samordningen mellan Israel och Palestina i mitten på november 2020. Samtliga tre spår i den bilaterala samordningen har återaktiverats:

finansiellt, säkerhet och civila/administrativa frågor. Samarbetet återgår i princip till situationen som den var före 19 maj. Det återupptagna säkerhetssamarbetet fick omedelbart kritik från bland annat Hamas och bedöms som impopulärt hos stora delar av den palestinska befolkningen, också utanför Gaza. Överenskommelsen möjliggjorde överföring av inestående palestinska skatteintäkter om ca 3,7 miljarder NIS till ett av coronapandemin mycket hårt statsfinansiellt pressat PA, liksom till att de månadsvisa överföringarna i princip kunde återupptas.

Ovan förändringar i strategisammanhanget har indirekt bäring på samtliga stödområden.

Covid-19 och vaccinering

Vad gäller pandemin och vaccinering så sätter Palestina främst sin tilltro till Covax-alliansen och annat externt stöd. PA har med stöd av FN tagit fram en nationell utrullningsplan där sjukvårdspersonal är i första kategorin av prioriterade målgrupper. De första vaccinationerna genomfördes första halvan av februari, och förhoppningen är att mer omfattande utrullning kan påbörjas inom kort. Israel däremot började sin vaccinering redan i slutet av 2020 och har kanske den globalt snabbaste vaccineringskampanjen mot covid-19. Israels ansvar för vaccinering av den palestinska befolkningen, i egenskap av ockupationsmakt, har lyfts.

Ovan förändringar i strategisammanhanget har indirekt bäring på samtliga stödområden.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 13 %	Strategins andel av det totala biståndet utgör 2 %.
Givargemensam samarbetsstrategi finns.	Gemensamma EU-strategin gäller 2017 – 2020. Status på EU-gemensamprogrammering: Godkänd (stöds även av Norge och Schweiz).
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: EU, Tyskland, UK, Japan, Frankrike	Sverige är den sjunde största givaren. Av EU MS är Sverige den andra största givaren.

Under 2020 uppgick Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete till 282 MSEK, det humanitära stödet till 69 MSEK och kärnstödet till UNRWA 423 MSEK. Därutöver gav Sverige stöd till en garantifacilitet om 260 MSEK, avsedd att stimulera palestinska banker till ökad långivning till palestinska småföretag. Tillsammans med Sida uppdras Folke Bernadotteakademien (FBA) att genomföra strategin.

Den totala finansieringen via utvecklingssamarbetet utgjorde under 2020 cirka 13 procent av Palestinas nationella budget. Överlag är trenden att det internationella givarstödet minskar över tid. En EU-gemensam strategi utarbetades för perioden 2017–2020 och en ny strategi för 2021–2024 är under utarbetande, med aktiv svensk medverkan.

Givarsamordning äger rum med varierande kvalitet beroende på sektor. Sverige ansvarar för integreringen av miljö och klimat inom EU-strategin och delar även ordförandeskapet i sektorarbetsgruppen för miljö, inom ramen för den av PA och det internationella samfundet etablerade samordningen. Sverige är också drivande inom givarkretsen vad avser operationaliseringen av nexus. Sverige spelar en viktig roll i utvecklingssamarbetet och inom givargruppen när det gäller att värna om prioriterade kärnfrågor som demo/MR, jämställdhet och miljö- och klimatfrågor. Samtidigt är det av vikt att driva dessa frågor gemensamt med andra givare. En ”Team Sweden”-ansats⁵ görs på en rad

⁵ Här avses samordning och samverkan mellan svenska myndigheter, ej att förväxla med initiativet ”Team Sweden” för att främja svensk export i utlandet.

områden, till exempel vad gäller arbetet med jämställdhet inklusive genomförandet av FN resolution 1325 om Kvinnor, Fred och Säkerhet samt inom mänskliga rättigheter.

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region

	Anslagspost	Utfall 2020 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2020 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding
Palestine	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	69 061	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7	51 044	0
	107 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer	1 540	3 080
	111 Mellanöstern och Nordafrika (7 1:1.17)	287 671	176 259
	Total	409 316	179 339

Synergier med andra strategier

Den återkommande, utdragna och komplexa karaktären av konflikten och dess humanitära konsekvenser i Palestina understryker vikten av att utveckla långsiktiga insatser som hanterar såväl de humanitära behoven som utmaningar för långsiktig utveckling och fredsbyggande. Att arbeta med förstärkt motståndskraft hos utsatta delar av det palestinska samhället att klara av, anpassa sig och snabbt återhämta sig från effekterna av en kris (p.g.a. våld, konflikt, miljö/klimat eller annan chock) är ett viktigt tillvägagångssätt i strategigenomförandet då det inbegriper kedjan från förebyggande till anpassning till förmåga till utveckling. Motståndskraft/resiliens blir således en ingång i arbetet med att förstärka kopplingar mellan humanitärt bistånd, långsiktigt utvecklingssamarbete och fredsbyggande. Sida bedömer detta som särskilt relevant i en kris som är skapad av människor och därmed till viss del förutsägbar, givet brist på politiska lösningar. Genom att inom ramen för utvecklingssamarbetet omhänderta delar av arbetet med den utdragna krisen bedömer Sida att det humanitära stödet kan fokusera på akuta behov medan utvecklingssamarbetet fokuserar på långsiktig motståndskraft och främjandet av fredliga och robusta samhällen. Förutsättningarna för samordning inom Team Sweden är goda då Sida också ansvarar för *Strategi för Sveriges humanitära bistånd genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) 2021–2025* och då gk har personalresurser avsatta att arbeta både med den humanitära strategin och den bilaterala Palestina-strategin.

Sida ser goda förutsättningar att arbeta synergiskt med *Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika 2021–2025*. De två strategiernas geografiska överlappning kräver en god samordning mellan Sida-Stockholm och utlandsmyndigheterna i Jerusalem och Amman. Fokus för samordningen bör ligga på regionala insatser med verksamhet i Palestina. Vidare kan ytterligare synergier på miljö- och klimatområdet utforskas med hjälp av den planerade hubben i Amman.

Synergier med andra svenska aktörer

I strategin uppdras FBA att bidra till mål under stödområde 4 - Inkluderande fred. Genomförande myndigheter har ett ansvar att säkerställa en helhetssyn på det samlade svenska stödet till Palestina. En strukturerad samordning mellan gk, Sida och FBA är nödvändig för ett effektivt strategigenomförande. Gk, Sida och FBA upprättade redan i operationaliseringsprocessen en mekanism för regelbundna avstämningar rörande strategigenomförandet. Denna mekanism bygger på redan existerande struktur mellan gk och FBA och fokus för denna trepartssamordning ligger på informationsdelning och gemensamt lärande för att maximera synergieffekter mellan strategins stödområden. Eventuellt samarbete i operativt genomförande kan övervägas senare om parterna så finner lämpligt. Gk, Sida och FBA bör dra lärdom av samarbetsformer från andra strategikontexter.

Erfarenheter från samarbetet med Naturvårdsverket under stödområde 2 ska omhändertas när möjligheter att använda svensk resursbas övervägs i strategigenomförandet. Twinning genom EU är en möjlig ingång där gk är redo att aktivt delta som stöd och lokalt ombud i Jerusalem. Gk är vidare redo att bistå lokalt vid bilaterala arrangemang finansierade utanför strategin, exempelvis program

hanterade av Riksrevisionen och Riksbanken. I början av mars 2021 genomfördes ett samordnings- och nätverksmöte med deltagande av 12 myndigheter och offentliga organisationer som bedriver biståndsfinansierad verksamhet i eller med Palestina.

Sida bedömer vidare att myndighetssamarbete är det i dagsläget mest realistiska tillvägagångssättet att bidra till att bygga bredare och mer självbärande relationer mellan Sverige och Palestina. Svenska enskilda organisationer utgör också framgent viktiga partner till Sida för informationsutbyte och dialog, och som möjlig genomförandepartner där så bedöms mest lämpligt.

3 Slutsatser från operationalisering

3.1 Förändringsteori

I genomförandet av strategin tar Sida sin utgångspunkt i *fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet*. För att skapa förutsättningar för bestående och hållbara resultat har Sida i verksamheten integrerat de tre dimensionerna av hållbarhet, såsom uttryckta i Agenda 2030: den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen. De tre dimensionerna integreras i verksamheten genom en mångdimensionell syn på fattigdom och beaktande de tre tematiska perspektiven i utvecklingssamarbetet: konfliktförebyggande-, jämställdhet- samt miljö- och klimatperspektiv. Den bärande principen om att ingen ska lämnas utanför är vägledande i utformningen av såväl individuella insatser som strategiportföljen i sin helhet. Så även i normativ dialog och i prioriteringen av övriga aktiviteter under kommande år.

Den israeliska ockupationen är fortsatt det största utvecklingshindret i Palestina. Israel brister i sin respekt för folkrätten, inklusive den humanitära rätten, och i sitt ansvar att som ockupationsmakt skydda befolkningen i ockuperade områden i enlighet med fjärde Genèvekonventionen. PA har varierande och ofta begränsad makt, befogenheter och möjligheter att påverka utvecklingen. Det förhindrar inte att det finns viktiga områden där PA har både ansvar och utrymme att vidta åtgärder för ökad demokrati och bättre efterlevnad av de mänskliga rättigheterna. De factomyndigheterna i Gaza utgör en tredje ansvarsbärare vars stora brist på efterlevnad av de mänskliga rättigheterna direkt påverkar palestinska kvinnor, flickor, män och pojkar. En effekt av detta splittrade ansvar är att den palestinska befolkningen som rättighetsbärare är lämnad med otydliga och svaga former för ansvarsutkrävande. Detta tar sig bland annat i uttryck i bristande politisk frihet och lågt förtroende för det offentliga. Vidare har PA svårt att möta befolkningens behov, inklusive tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster.

Sida bedömer att samtliga strategimål under respektive stödområde är avhängiga av att den palestinska befolkningen ges rätt och tillgång till att påverka förutsättningarna för dess levnadsvillkor. Därför utgör arbetet med förstärkta förutsättningar för ansvarstagande och ansvarsutkrävande motorn i hela strategigenomförandet. Resultat inom stödområde 1 har en direkt inverkan på möjligheter att uppnå resultat inom strategimål i stödområdena 2 och 3, vilket också reflekteras i antal insatser och medelvolym under stödområde 1. Denna förändringsteori och ansats till strategigenomförandet grundar sig i Agenda 2030 och förståelsen att måluppfyllelse inom de olika stödområdena är ömsesidigt förstärkande.

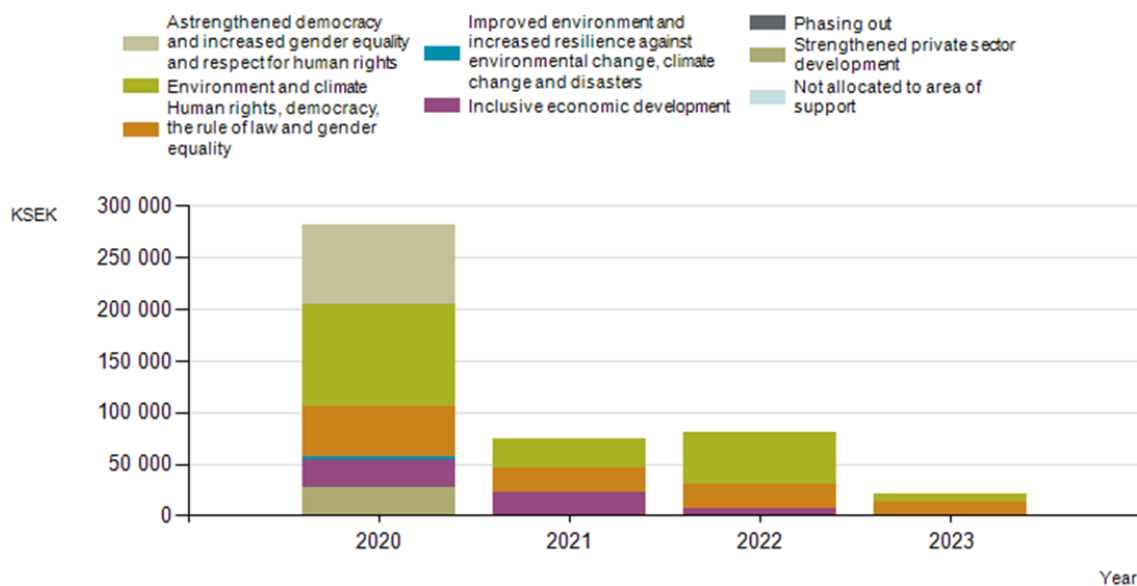
I linje med principen i Agenda 2030 om att ingen ska lämnas utanför är de mest utsatta delarna av den palestinska befolkningen en prioritet för Sida i strategigenomförandet. Därför ges särskild uppmärksamhet till område C, östra Jerusalem, Gaza och Hebron.

3.2 Genomförande

Table 1. Financial Overview 2020 per Area of Support/Objective in Strategy			
Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2020
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2020 (KSEK)*
Total			281 671
Palestine 2015-2019	Total		108 235
	A strengthened democracy and increased gender equality and respect for human rights	Strengthened, more transparent and democratically	25 320
		Strengthened freedom of expression, including free and	7 200
		More effective accountability mechanisms, including a	11 775
		Increased political influence and strengthened	14 949
		Strengthened opportunities for provision of basic health	18 500
		Total	77 744
	Improved environment and increased resilience against environmental change, climate change and disasters	Increased access to clean water and sanitation	1 615
		Increased capacity of local public institutions and civil	1 882
		Total	3 497
	Strengthened private sector development	Increased number of newly launched small enterprises	3 680
		Increased number of women who participate in and	3 230
		Increased knowledge and better service capacity	5 445
		Better conditions for local economic development	14 985
		Total	27 340
	Phasing out	Phasing out	-347
		Total	-347
Palestine 2020-2024	Total		173 436
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	104
		Total	104
	Human rights, democracy, the rule of law and gender equality	Improved conditions for individuals and civil society to	30 505
		Strengthened democratic public institutions, including	4 900
		Greater gender equality, including increased access to	13 500
		Total	48 905
	Environment and climate	Better sustainable livelihood opportunities and	48 850
		Enhanced capacity of public authorities and civil	49 185
		Total	98 035
	Inclusive economic development	Improved conditions for small- and medium-sized	26 581
		Total	26 581
	Phasing out	Phasing out	-189
		Total	-189

*Please notice that Outcome includes even payments made in the first months of 2020 under the frame of previous strategy.

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

Under operationaliseringen såg Sida över existerande portfölj i ljuset av den nya strategin och med ovan förändringsteori som utgångspunkt och angreppssätt. Sida har identifierat och preciserat de tyngdpunktsförskjutningar den nya strategin innebär och ringat in de förändringar och anpassningar i portföljutförande och arbetssätt som följer därav.

Stödområde 1: Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet

Insatsportföljen inom stödområde 1 genomgår en omstrukturering för att bättre svara upp mot uppdraget i strategin.

Jämställdhet är fortsatt prioriterat, både i program och dialog. Prioritet kommer fortsatt att ges åt att inkludera ett jämställdhetsperspektiv i alla insatser. Utöver detta ska en ny insats inom jämställdhetsområdet identifieras och beredas. Hälsoportföljen avgränsas och styrs mot SRHR, men kommer framgent också innehålla arbete med mental hälsa ur ett rättighetsperspektiv.

Ett flertal insatser från föregående strategiperiod till förändringsaktörer inom kulturlivet ska konsolideras och omprogrammeras för att tydligare bidra till målformuleringar i den nya strategin. Samarbete med israeliska MR-organisationer ger ett mervärde och ska fortsätta. Arbetet med rättsstatens principer fortsätter och avses förstärkas ytterligare vad gäller transparens, antikorruption och ansvarstagande. Sida har beredskap att bidra till att stärka förutsättningarna för och genomförandet av demokratiska fria och rättvisa palestinska val.

Arbetet med förstärkt motståndskraft och nexus (kopplingen mellan humanitärt stöd, långsiktig utveckling och fred) får högre prioritet. Som ett tvärgående arbetssätt ska motståndskraft och nexus-ansatser tillämpas både i individuella insatser som på strategiportföljen som helhet. En ny insats med West Bank Protection Consortium som antar denna ansats påbörjades i december 2020.

Stödområde 2: Miljö och klimat

Existerande portfölj bidrar till strategimål om ökad kapacitet. Verksamheten som utförs genom Världsbankens infrastrukturfond (PID) erbjuder en tematisk bredd som korresponderar väl med svenska prioriteringar och ger som en välfinansierad flergivarfond tillsammans med Världsbankens expertis ett tydligt avtryck. Stöd till den palestinska miljömyndigheten EQA kompletterar PID:s bredare ansats väl då det är en mer nischad insats inom miljöförvaltning. Vidare erbjuder samarbetet

med EQA möjligheter med fördjupad direkt dialog med PA inom området. Insatsen använder sig också av den svenska resursbasen genom deltagande av bland annat Naturvårdsverket.

Utöver ovan två insatser, som bedöms svara mot strategimål om förstärkt myndighetskapacitet, har Sida genom insatsbeslut i december 2020 förstärkt portföljen vad avser förbättrade möjligheter till hållbar försörjning och hållbart nyttjande av naturresurser, inklusive biologisk mångfald, samt utvecklad kapacitet hos det civila samhället att bidra till ökad motståndskraft mot klimatförändringar.

Sida avser under 2021 fortsätta arbetet som sektorlead i den lokala givarsamordningen för miljö.

Stödområde 3: Inkluderande ekonomisk utveckling

Existerande insatsportfölj bedöms vara väl positionerad att bidra till strategimålet. Stöd till Mercy Corps för att bygga upp ett ekosystem för en digital ekonomi i Palestina, inklusive ekonomiskt isolerade områden som Gaza och i Hebron, fortsätter till 2021 och bidrar till arbetstillfällen, särskilt för unga och kvinnor, genom att stödja frilansare online, outsourcing, entreprenörskap och ”start-ups”.

Garanti för att befrämja palestinska bankers utlåning till små- och medelstora företag genom MEII, samt till det kopplad gåvoinsats med teknisk assistans både till banker och låntagare, upphör i mars 2021. En ny fas är under beredning och ska fortsätta bygga på den, enligt Sidas bedömning, framgångsrika första fasen. Garanti-insatsen med MEII under beredning innehåller också möjlig utlåning till förnybar energi och energieffektivisering.

3.3 Uppföljning

Den politiska utvecklingen, inklusive i förhållande till en hållbar lösning på konflikten, är avgörande för biståndets och i princip också de enskilda insatsernas långsiktiga resultat. Flertalet av de accepterade riskerna är också helt eller delvis politiska till sin karaktär, varför uppföljning på samtliga nivåer sker också genom den politiska dialogen. Samordning med övriga EU-länder, och andra givare, bedöms viktigt.

Reguljär uppföljning sker, till exempel via avtalsfästa årsmöten, fältbesök, revisioner, godkännande av arbetsplaner och budgetar. Tre decentraliserade utvärderingar är för närvarande planerade för 2021: (i) Human Rights Programme, (ii) Mercy Corps, (iii) Diakonia. Vidare utvärderas IMS verksamhet i Palestina inom ramen för regionala MENA-strategins utvärderingar. Jämställdhetsrevisioner (gender audits) och användandet av Sidas helpdeskar är ytterligare exempel på uppföljning av insatser och samarbeten.

Uppföljningen av insatserna i Gaza försvåras fortfarande av att Sverige i princip inte ges tillstånd för inresa. Sverige kommer under 2021 fortsätta att undersöka hur uppföljning i Gaza kan stärkas via bland annat tredjepartsuppföljning och fler digitala möten. Parallellt arbetar Sverige för att säkerställa ett förutsägbart tillträde. Vid EU-gemensamt besök i december 2020 gavs vissa, men mycket begränsade, möjligheter till kontakt med och inblick i svenskfinansierade insatser.

Gk:s vidareutveckling av antikorrupsionsarbetet är en integrerad del av, och bidrar till, uppföljning på insats- och portföljnivå. Strategins fokus på ansvarsutkrävande bör på sikt bidra till att risken för korruption minskar.

4 Resultatredovisning och implikationer

4.1 Resultatredovisning för den nya strategin

Stödområde 1: Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet

Strategimål 1.1: Förbättrade förutsättningar för individer och det civila samhället att delta i och påverka politiska processer samt stärkt respekt för de mänskliga rättigheterna

Strategimål

Utvecklingen bedöms gå bakåt i förhållande till strategimålet. Det palestinska civilsamhället har i ett historiskt perspektiv varit livskraftigt och pluralistiskt. Genom att erbjuda samhällstjänster samt utkräva ansvar av myndighetsutövare har det aktivt bidragit till utvecklingen i landet. I avsaknad av en folkvald lagstiftande församling blir civilsamhällets roll som watchdog och ansvarsutkrävare extra viktig.

Det demokratiska utrymmet för palestinska civilsambhällsorganisationer minskar. Detta tar sig olika uttryck i område A, B, C, östra Jerusalem och Gaza. Fysiskt våld, förtal och de-legitimering med tillhörande risk för minskat internationellt bistånd, samt allt restriktivare lagstiftning anges som de främsta orsakerna till det minskade utrymmet. Även israeliska MR-organisationer som verkar för att internationell humanitär rätt efterlevs i de av Israel ockuperade områdena upplever på samma sätt ett krympande demokratiskt utrymme.

Portfölj

Portföljen bedöms vara delvis relevant. Portföljen omfattar samarbetspartner som är verksamma inom ett stort spektrum av områden som internationell humanitär rätt, mänskliga rättigheter inklusive kvinnors och barns åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och mötes- och yttrandefrihet.

MR-programmet som initierades 2019 och som ger kärnstöd till palestinska och israeliska MR-organisationer har utvecklats positivt. Stödet omfattar för närvarande sju organisationer (Al Haq, Al Mezan, Gisha, Yesh Din, Breaking the Silence, B'Tselem och DCI-PS) och kommer att under 2021 utökas med stöd till ytterligare en organisation. Deras verksamhet täcker de mest strategiska – och för strategin relevanta - MR-frågorna och kompletterar varandra. Genom sin verksamhet har organisationerna bidragit till att bevaka och dokumentera brott och kränkningar av mänskliga rättigheter. Deras kontinuerliga arbete med att utbilda och skapa opinion riktad till både den israeliska och palestinska befolkningen fortsätter att vara av största vikt. Programmets utformning med regelbundna gemensamma dialogmöten mellan organisationerna och Sverige ger utrymme för en fördjupad dialog om det rådande MR-läget.

Strategimål 1.2: Stärkta, demokratiska, offentliga institutioner, inklusive minskad korruption, samt ökade möjligheter till ansvarsutkrävande

Strategimål

Utvecklingen bedöms gå delvis bakåt och delvis framåt i förhållande till strategimålet. Den palestinske presidenten gick i mitten på januari 2021 ut med ett presidentdekret om hållande av nationella val under 2021: parlamentsval den 22 maj och presidentval 31 juli. Val planeras att genomföras i hela Palestina, inklusive östra Jerusalem.

Det palestinska parlamentet har inte sammanträtt sedan 2006 och upplöstes officiellt i januari 2019. Det demokratiska underskottet i Palestina är stort. Lagar stiftas genom presidentdekret.

Korruption fortsätter att vara ett problem. I juli 2020 arresterades och fängslades, vid en fredlig demonstration på Västbanken, 19 anti-korruptionsaktivister av palestinska polis- och säkerhetsstyrkor⁶. Förtroendet för myndigheter och offentliga institutioner är lågt och i januari 2021 avgick ordföranden för den palestinska antikorrupsionsmyndigheten.

Under perioden januari till september 2020 tog den oberoende MR kommissionen (ICHR) emot totalt 269 anmälningar om godtyckliga arresteringar av civila, varav 147 mot PA och 122 mot de facto myndigheterna i Gaza. Anmälningar om tortyr och misshandel uppgick, för samma period till 40 respektive 50 för PA och Hamas. Att siffrorna är något lägre än tidigare år beror enligt kommissionen främst på nedstängningen av samhället i samband med covid-19 och de begränsade möjligheter ICHR haft att besöka häkten och fängelser.⁷

Portfölj

Portföljen bedöms som relevant. Sidas bidrag till kapacitetsutvecklingen av den palestinska miljömyndigheten (EQA), utvecklingen av rättssektorns institutioner och stödet till Palestinas oberoende MR kommission bidrar tillsammans till strategimålet.

Sawasya är ett stöd till rättssektorn som Sverige, Nederländerna, Spanien och EU finansierar gemensamt och där UNDP, UN Women och UNICEF är genomförare. Programmet strävar efter att bygga och utveckla en kultur för rättssäkerhet utifrån ett rättighetsperspektiv. Det tekniska stödet till de rättsvårdande myndigheterna har bland annat lett till inrättandet av en uppförandekod för den palestinska polisen, liksom framtagandet av en digital plattform för ärenden som kan användas av målsägare, åklagare, domare och advokater i en rättsprocess. Mer övergripande resultat och reformer inom rättssektorn saknas, främst på grund av den inompalestinska splittringen, politisering och brist på oberoende, samt motsättningar mellan de palestinska rättsvårdande myndigheterna.

Palestinas oberoende kommission för mänskliga rättigheter (ICHR) är en viktig samarbetspart till Sverige sedan 2001. Genom att bevaka och dokumentera övergrepp och kränkningar av de mänskliga rättigheterna både på Västbanken och i Gaza bidrar kommissionen till att utkräva ansvar av både PA, de facto regeringen i Gaza och Israel. Verksamheten utvärderades 2019 och organisationen bedömdes vara en väl fungerande och relevant institution för Sveriges strategi.

Strategimål 1.3: Ökad jämställdhet, inklusive bättre tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Strategimål

Utvecklingen bedöms gå bakåt i förhållande till strategimålet. Kvinnors möjlighet att påverka politiska processer är fortfarande begränsad. Palestina anslöt sig till CEDAW 2014 utan reservationer. Konventionen har ännu inte vunnit laga kraft⁸. Palestina presenterade sin första rapport till CEDAW för formell behandling 2018. Kommittén uttryckte oro över att kvinnor är underrepresenterade i beslutsfattande processer både i lokal förvaltning, fackföreningar, utrikesförvaltningen och i rättsväsendet. Några konkreta åtgärdsprogram finns ännu inte på plats.

Utkastet till ny familjelagstiftning, ”Family Protection Bill”, har ännu inte färdigställts och motsättningarna inom och mellan PA, det religiösa ledarskapet och civilsamhället blir allt tydligare. Sverige har genom sina partner och i relevanta fora förmedlat vikten av att lagen speglar internationella konventioner som Palestina har ratificerat. Sverige har också till PA framfört vikten av

⁶ Amnesty International, MDE 21/2779/2020

⁷ Human Rights Watch, Israel and Palestine Events of 2020.

⁸ https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/PSE/INT_CEDAW_IFN_PSE_31344_E.pdf

att det civila samhället inkluderas i arbetet med lagstiftningen. I februari 2021 utfärdade Shariadomstolen i Gaza ett lagdekret som förbjuder kvinnor och flickor att resa på egen hand utan tillstånd eller i sällskap med en manlig representant för familjen⁹. Dekretet har delvis dragits tillbaka.

Den pågående pandemin har lett till att våld i hem och i nära relationer mot kvinnor och flickor har ökat.¹⁰ Rättsvårdande myndigheter har inte prioriterat stöd till drabbade kvinnor och flickor. Familjedomstolarna har begränsat och periodvis stängt ned sin verksamhet och de flesta skyddade boenden har inte haft kapacitet att ta emot nya personer.

Portfölj

Portföljen bedöms som delvis relevant. Kvinnors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och ökad jämställdhet är en del av en rad insatser inom stödområde ett liksom under stödområde tre som bland annat arbetar med att stärka kvinnors ekonomiska deltagande inom privatsektorn.

Sida ska identifiera ett nytt program som kan bidra till att stärka kvinnligt deltagande. Stöden Gaza Community Mental Health Programme (GCMHP) och Palestinian Medical Relief Society (PMRS) omprogrammeras för att i enlighet med strategimålet fokusera på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. En pilotinsats med UN Women har påbörjats. Målet är att identifiera arbetssätt för att stödja sårbara och marginaliserade flickor och kvinnor som drabbas av könsrelaterat våld.

Sidas samarbetspartner har visat sig ha en god kapacitet till att anpassa sin verksamhet till covid-19. Ett exempel på detta är PMRS som när samhället stängdes ned etablerade en digital rådgivning för att stödja kvinnor och flickor som utsatts för könsrelaterat våld inom familjen. Även samordningen med hälsomyndigheter och civilsamhällsorganisationer stärktes för att garantera tillgång till psykologisk rådgivning, vård och skyddat boende.

Stödområde 2: Miljö och klimat

Strategimål 2.1: Förbättrade möjligheter till hållbar försörjning och hållbart nyttjande av naturresurser

Strategimål

Utveckling bedöms gå delvis bakåt och delvis framåt i förhållande till strategimålet. Efter kriget i Gaza 2014 har mycket av infrastrukturen återställts, men en stor del av vattenresurserna är olämpliga för konsumtion på grund av höga salthalter och föroreningar i grundvattentäkterna. Tillgången till rent vatten och sanitet är en humanitär fråga. Mer än 95% av hushållen i Gaza beroende av tankbilar som förser dem med dricksvatten¹¹. Bristen och den oförutsägbara tillgången på energi i Gaza fortsätter att ha en negativ inverkan på vatten- och sanitetssektorn, särskilt för reningsverk, vattenverk och mindre avsaltningsanläggningar. Västbanken har liknande utmaningar som Gaza, även om tillgången till vatten och sanitet är långt mycket bättre och den finansiella situationen mindre alarmerande.

Mer och mer av det hushållsavfall som samlas in deponeras på anpassade sopstationer jämfört med för bara några år sedan. Parallellt finns även en ökad medvetenhet om behovet av att motverka det utbredda problemet med nedskräpning. PA har presenterat en strategi för förbättrad sophantering. Förutsatt att PA avsätter rimliga resurser för dess genomförande finns det skäl att se relativt positivt på utvecklingen mot strategimålet. Däremot återvinns endast en procent av avfallet samtidigt som avfall olagligt dumpas på palestinsk mark¹², detta då Palestina saknar befogenhet och kapacitet att

⁹ Pressrelease 16 Feb. 2021

¹⁰ UN Women, Rapid Assessment on Covid-19 and domestic and family violence services across Palestine.

¹¹ Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee, September 2019. Page 5.

¹² CESVI: Solid Waste Management in the Occupied Palestinian Territory. September 2019. Page 9 and 69.

kontrollera transporter från Israel. Farligt avfall hanteras inte alltid korrekt och behandlas inte på det sätt som krävs vilket innebär risker för människor och natur.

Portfölj

Portföljen bedöms vara relevant. Sida stöder vattensektorn genom Världsbankens Partnerskap för Infrastrukturutveckling (PID) som verkar i både Västbanken och Gaza. Sverige fattade under slutet av 2019 beslut om ett fortsatt flerårigt stöd till PID-fonden, där påverkansarbetet vad gäller jämställdhet fått genomslag och som fortsatt kommer att vara viktig i Sidas dialog. Stödet till PID-fonden har hittills levererat goda resultat.

Stöd till reformen av vattensektorn och kapacitetsuppbyggnad av relevanta institutioner genomförs enligt plan, men med vissa förseningar. Projekt för förbättrad samhällsservice i Gaza pågår och bidrar till att öka tillgången till vatten och sanitet. *Northern Gaza Emergency Sewage Treatment* (NGEST) blev färdigbyggt under 2018 och bidrar till att nästan 400 000 personer, cirka 20% av Gazas befolkning, har fått förbättrad tillgång till sanitet. PID-fondens projekt för *Associated Works* inkluderar nödvändig infrastruktur för Gazas vattenförsörjningssystem. PID-fonden har vidare bidragit till inrättandet av en regional sopstation i Gaza och cirka 200 000 personer har fått förbättrad tillgång till säkrare avfallshantering¹³.

Det institutionella stödet till miljömyndigheten (EQA)¹⁴ förstärker kapaciteten för att hantera miljöföroreningar, kunskapen om farligt avfall, samt reglering och lagstiftning inom miljöområdet. Genom kopplingen till det svenska Naturvårdsvärket stärks Palestinas kapacitet att genomföra sina åtaganden under Basel-konventionen om miljöfarligt avfall.

Det nya stödet till palestinska civilsamhällesorganisationer inom miljöområdet¹⁵ kompletterar stödet till Världsbanken och EQA. Verksamheten kommer genomföras av ett konsortium av palestinska jordbruksorganisationer och avser även bidra till hållbar försörjning. Civilsamhällesstödet stärker förutsättningarna för ansvarstagande och ansvarsutkrävande, resiliens och arbete i område C - där Världsbanken inte är verksam - vilket ökar portföljens relevans för strategimålet.

Under 2020 har en omallokering inom det svenska stödet till EQA möjliggjort för myndigheten att förse avfallsarbetare med personlig skyddsutrustning (PPE) mot covid-19. För att under nödläget påskynda PID-fondens arbete med covid-19 så genomförde Sverige sin årliga utbetalning till Världsbanken tidigare än planerat. PID-fonden har under 2020 bland annat tagit fram en teknisk analys, data och rekommendationer rörande covid-19 för vattensektorn som den Palestinska vattenmyndigheten PWA sedan kunnat använda.

Strategimål 2.2: Utvecklad kapacitet hos myndigheter och civila samhället att bidra till förbättrad miljö samt till ökad motståndskraft mot klimatförändringar

Strategimål

Utveckling bedöms stå still i förhållande till strategimålet. Mycket har hänt vad gäller etablering av ett nationellt institutionellt ramverk för hantering av miljö- och klimatfrågor under senare år. Dock återstår en hel del att uppnå vad gäller genomförande samtidigt som kapaciteten hos offentliga institutioner är låg. Civila samhällets organisationer inom miljöområdet är få och de flesta är svaga. Det finns ingen tradition av påverkansarbete från gräsrotsnivå gentemot myndigheter.

¹³ World Bank: The Partnership for Infrastructure Development Multi-Donor Trust Fund (PID MDTF) Annual Report FY 2019, (Reporting period 1 July 2018 – 30 June 2019). Page 55.

¹⁴ EQA Program Document: Strengthening Palestinian Environmental Action Program. 6 December 2018. Page 19, 60 and 92.

¹⁵ We Effect Environmental and Climate Justice Programme 2020-2023

Sedan 2014 har Palestina anslutit till flera internationella åtaganden inom miljö- och klimatområdet, till exempel klimatavtalet från Paris; Konventionen om biologisk mångfald; Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall; Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar; Rotterdamskonventionen om att begränsa användningen och spridningen av farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel. Palestina har över tid utvecklat ett antal styrdokument för arbetet, och miljö och klimat har integrerats i den reviderade nationella utvecklingsplanen. Även stora finansiella aktörer som EU, med EU Green Deal, och Världsbanken ökar nu sina ambitioner vad gäller klimatfrågorna i Palestina.

Portfölj

Portföljen bedöms som relevant. Det svenska institutionella stödet till EQA avser verksamhet för att förbättra miljöstyrning, ökad kapacitet att hantera miljöföroreningar, klimatförändringar och skydda naturresurser och öka allmänhetens medvetenhet vad gäller miljö och klimatfrågor. Naturvårdsverket bidrar med sitt stöd till EQA:s arbete med miljöfarligt avfall, klimatfrågor och jämställdhet¹⁶. Verksamheten stärker Palestinas kapacitet att hantera sina internationella åtaganden inom miljö- och klimatområdet (till exempel klimatavtalet från Paris). Stödet till EQA har under 2020 också möjliggjort för Sverige att driva miljöfrågor via sektorarbetsgruppen för miljöfrågor – där Sverige är vice ordförande - och som samordnande givare för integreringen av miljöfrågor i den gemensamma EU strategin, som möjligtvis kommer utökas till att i framtiden även omfatta klimatfrågorna. Det nya stödet till palestinska civilsamhällesorganisationer inom miljöområdet¹⁷ kompletterar stödet till EQA. Detta civilsamhällesstöd stärker förutsättningarna för ansvarstagande och ansvarsutkrävande, och ökar portföljens relevans för samtliga stödområden.

Stödområde 3: Inkluderande ekonomisk utveckling

Strategimål 3.1: Förbättrade förutsättningar för små- och medelstora företag att bidra till en hållbar ekonomisk utveckling och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, särskilt för kvinnor och unga

Strategimål

Utvecklingen bedöms gå bakåt i förhållande till strategimålet. Åren 2019 och 2020 har varit särskilt svåra för Palestina ur ekonomisk synvinkel. Den privata sektorn led av svårigheter kopplade till politisk instabilitet och osäkerhet, finansiell kris och sedermera den kris som följt på covid-19.

Som ett resultat av pandemin och relaterade krisåtgärder, inklusive delvisa- och fullständiga nedstängningar av samhället, sågs under 2020 en nedgång i BNP med 11,5 procent jämfört med 2019¹⁸. Fler än 66 000 jobb försvann under 2020¹⁹, arbetslösheten nådde 27,8 procent och nya segment av befolkningen kastades in i fattigdom²⁰. Beräkningar indikerar att över en fjärdedel av befolkningen levde under fattigdomsgränsen under 2020²¹. Nedgången i BNP förvärrades av att samordningen mellan Israel och Palestina helt upphörde under sex månader, vilket bland annat stoppade överföringen av de palestinska skatte- och tullintäkter som Israel hanterar å Palestinas vägnar, och som under normala omständigheter uppgår till 70 procent av Palestinas totala statsinkomster.

Utsikten för hållbar tillväxt och utveckling ser svag ut i Palestina, då omständigheterna redan innan coronapandemin inte var särskilt lovande vad gäller inkluderande ekonomisk tillväxt, med tre på

¹⁶ EQA Program Document: Strengthening Palestinian Environmental Action Program, 6 December 2018, sid. 79.

¹⁷ We Effect Environmental and Climate Justice Programme 2020-2023

¹⁸ World Bank, "Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee", February 2021

¹⁹ Impact of COVID-19 pandemic on economic/business establishments, MoNE and PCBS, November 2020.

²⁰ The Performance of the Palestinian economy during 2020, PMA and PCBS, December 2020.

²¹ World Bank, "Economic developments in the Palestinian Territories", November 2020.

varandra följande år av minskade inkomster per capita och ökande fattigdomsnivåer²². Den geografiska splittringen av Palestina, med ett Gaza under blockad, en fragmenterad Västbank och ett isolerat östra Jerusalem påverkar möjligheterna för en inkluderande ekonomisk utveckling negativt och spår på ekonomisk ojämlikhet. Palestina består i själva verket av ett flertal ekonomier: Gaza, område C, östra Jerusalem och resten av Västbanken.

Portfölj

Portföljen bedöms som relevant. Sidas pågående lånegaranti och program för tekniskt stöd via Middle East Investment Initiative (MEII) förbättrar företagets tillgång till finansiering. Per juni 2020 hade under garantifaciliteten 835 lån förmedlats till små- och medelstora företag till ett belopp om totalt cirka USD 54 miljoner, sedan starten 2014. Under 2020 godkändes och garanterades 62 lån om totalt USD 8,5 miljoner. Av dessa var 43% förstagångslån, vilket pekar på programmets bidrag när det gäller inkludering i ekonomin. Antalet processade lån under 2020 var ungefär hälften så många som 2019. Volymfallet beror främst på covid-19 och efterföljande nedstängning. De garanterade lånen under 2020 beräknas ha bevarat 301 jobb och skapat ytterligare 194 jobb.²³

Portföljen innehåller sedan mitten av 2019 ett fyraårigt stöd till Mercy Corps som syftar till att bygga ett internationellt konkurrenskraftig digital ekonomi i Palestina med fokus på att skapa hållbara och innovativa arbetsformer och online-möjligheter för palestinska ungdomar, genom att stödja online frilans, outsourcing, entreprenörskap och ”start-ups” (nystartade teknikföretag). Programmet stöds också av Kanada och Nederländerna och uppskattningsvis nås drygt 12 000 personer (över 6400 genom Sveriges stöd) varav 40,6 procent är kvinnor. Den gemensamma finansieringen ger bland annat Sverige möjlighet att följa upp genomförandet i Gaza genom andra givarländer. Från mars 2020 har programmet bidragit till att 4 796 personer, varav hälften kvinnor, fått utbildning, och deltagit i lokala aktiviteter i Gaza och på Västbanken, inklusive Hebron.²⁴ Gradvis expansion till andra marginaliserade områden på Västbanken, inklusive östra Jerusalem pågår också. Dessa initiativ är dessutom mer relevanta i ljuset av covid-19, då tech-industrin och entreprenörskap inom denna har fått ökad betydelse i takt med att kravet på digitala lösningar ökat. Sektorn har stor potential för tillväxt, tack vare bland annat en välutbildad ung befolkning.

4.2 Implikationer

Sida behöver i dagsläget inte göra några nya strategiska val. Strategin är ny och den bygger på erfarenheter från den tidigare vilket betyder att strategiska val redan har gjorts och omhändertagits. Förändringsteorin är också ny. Genomgång, utformning och anpassning av såväl programportfölj som helhet och individuella insatser som arbetssätt och genomförande har gjorts, och görs, i enlighet med redogörelse i avsnitt 3.2. Det är ett pågående arbete för att säkerställa att det svenska stödet är relevant, effektivt och ligger i linje med den svenska strategin.

Strategin anger att särskild uppmärksamhet ska ges till område C, östra Jerusalem, Gaza och Hebron. Sida vill här påminna om att medan behoven av stöd i område C, östra Jerusalem, Gaza och Hebron är stora innebär samtidigt den israeliska tillståndssystemet att risk för förstörelse eller demolering av investeringar är överhängande. Här krävs därför såväl riskmedvetenhet som viss riskacceptans.

²² Report on UNCTAD assistance to the Palestinian people: Developments in the economy of the Occupied Palestinian Territory, August 2020.

²³ Middle East Investment Initiative, “Technical Assistance and the Management of the Swedish Guarantee Facility - 2020 Annual Narrative Report”, februari 2021

²⁴ Mercy Corps, “Annual Narrative Report: 1 July 2019 – 31 March 2020”, June 2020.

All data in report is per December 31, 2020. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2020: 292 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2020: 281 671 KSEK

Table 1. Financial Overview 2020 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2020
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2020 (KSEK)*
Total			281 671
Palestine 20152019	Total		108 235
	A strengthened democracy and increased gender equality and respect for human rights	Strengthened, more transparent and democratically governed public Palestinian institutions	25 320
		Strengthened freedom of expression, including free and independent media	7 200
		More effective accountability mechanisms, including a viable and pluralistic civil society	11 775
		Increased political influence and strengthened enjoyment of human rights for women and children	14 949
		Strengthened opportunities for provision of basic health services	18 500
		Total	77 744
	Improved environment and increased resilience against environmental change, climate change and disasters	Increased access to clean water and sanitation	1 615
		Increased capacity of local public institutions and civil society actors to prevent and manage disasters, environmental risks and climate change	1 882
		Total	3 497
	Strengthened private sector development	Increased number of newly launched small enterprises	3 680
		Increased number of women who participate in and manage enterprises	3 230
		Increased knowledge and better service capacity among sector organizations and financial institutes	5 445
		Better conditions for local economic development	14 985
		Total	27 340
	Phasing out	Phasing out	-347
		Total	-347
Palestine 20202024	Total		173 436
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	104
		Total	104

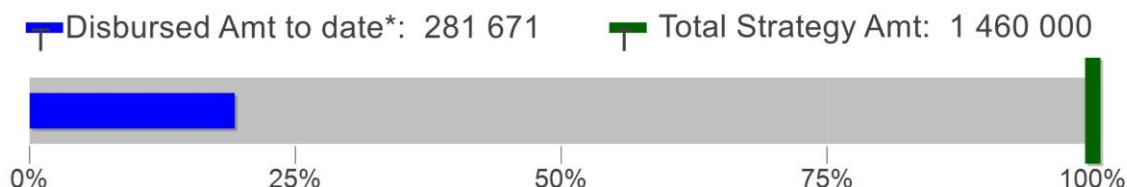
STRATEGIRAPPORT ÅR 1

Palestine 20202024	Human rights, democracy, the rule of law and gender equality	Improved conditions for individuals and civil society to participate in and influence political processes, and greater respect for human rights	30 505
		Strengthened democratic public institutions, including reduced corruption and increased accountability	4 900
		Greater gender equality, including increased access to and respect for sexual and reproductive health and rights	13 500
		Total	48 905
	Environment and climate	Better sustainable livelihood opportunities and sustainable use of natural resources	48 850
		Enhanced capacity of public authorities and civil society to contribute to environmental improvement and increased resilience to climate change	49 185
		Total	98 035
	Inclusive economic development	Improved conditions for small- and medium-sized enterprises (SMEs) to contribute to economic development and productive employment and decent work, especially for women and young people	26 581
		Total	26 581
	Phasing out	Phasing out	-189
		Total	-189

**Please notice that Outcome includes even payments made in the first months of 2020 under the frame of previous strategy.*

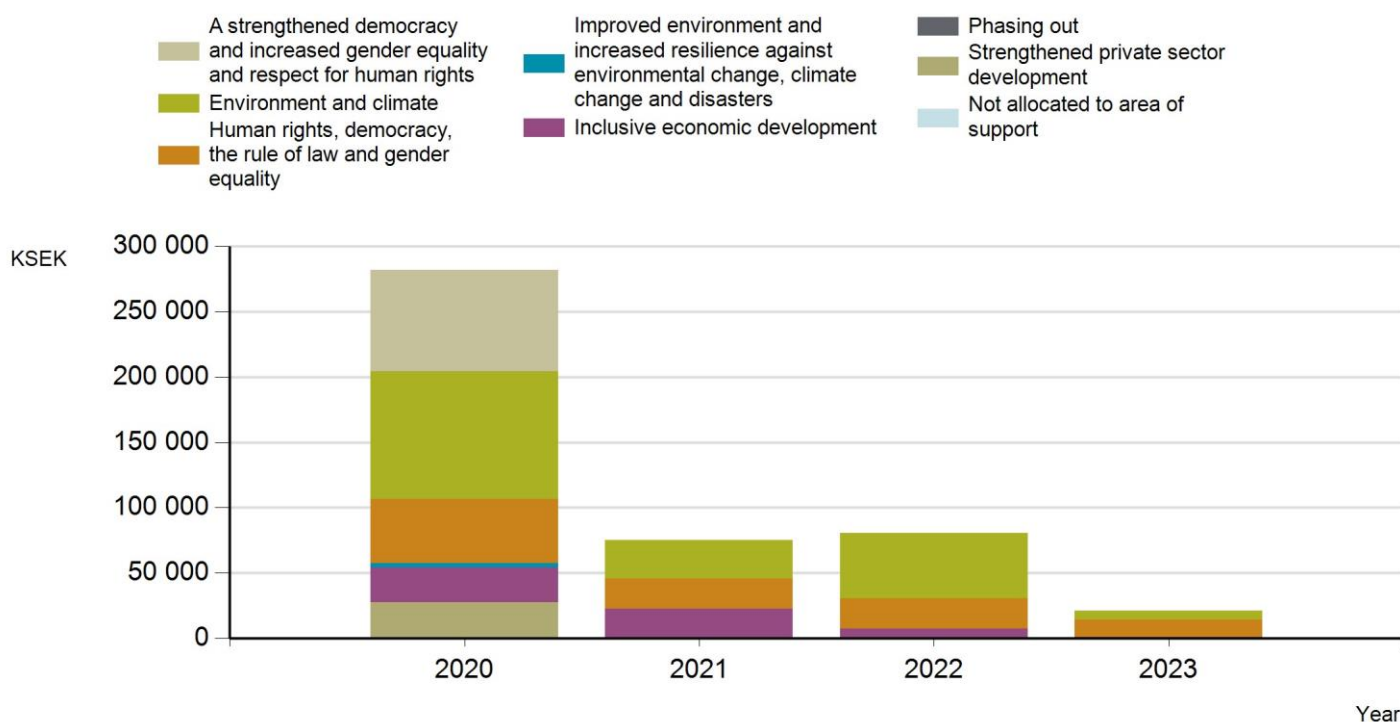
Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 1st year with total duration of 5 years.

* Note that the Disbursed Amt to date includes even payments made in the last year of the previous strategy, 108 235 KSEK

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

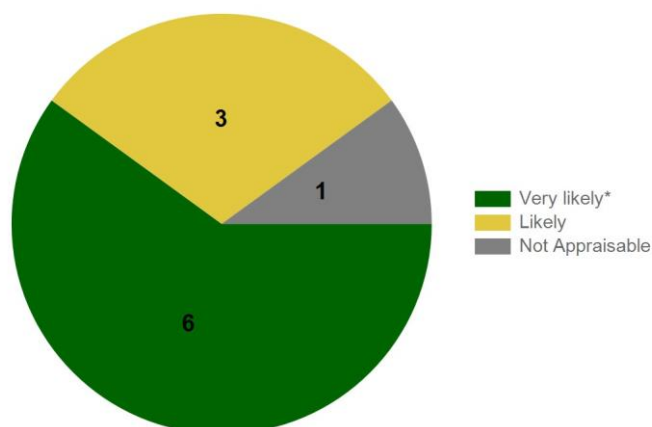

Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

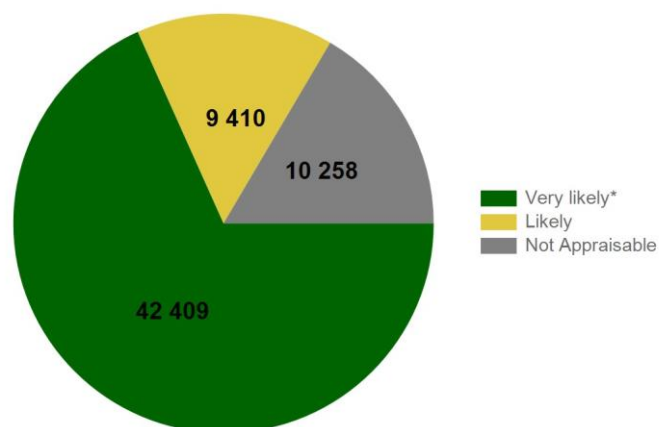
Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely: 1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

***Note that this table does not include contributions and payments made under the frame of the previous strategy as is the case with table 1 and 2 as contributions that are phased out or are about to be phased out are not of interest for this type of analysis.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2020 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2020 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Palestine	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	69 061	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	51 044	0
	107 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (7 1:1.13)	1 540	3 080
	111 Mellanöstern och Nordafrika (7 1:1.17)	287 671	184 259
	Total	409 316	187 339

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.